

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/297/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

292/2011. (X. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. május 25-én előterjesztett **panaszát** a 2011. október 19-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a P. Városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. május 25-én terjesztette elő postai úton a panaszbeadványát, melyben a 2011. május 24-én a lakásában foganatosított házkutatást és az ennek során tanúsított rendőri magatartást kifogásolta.

I.

1) A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy a P. Városi Rendőrkapitányság rendőrei a lakásában 2011. május 24-én házkutatást tartottak büntetőeljárás keretében.

Álláspontja szerint a gyanúsítottat, V. A.-t – aki a panaszos veje – megilleti az ártatlanság védelme, de ehhez képest a bűnüldöző szervek már bűnösnek minősítették, prejudikáltak. A pontatlanul fogalmazott házkutatási parancs alapján két helyen is házkutatást végeztek a rendőrök. Megalázó módon jártak el, az érintetteket pszichikai nyomás alatt tartották, minősíthetetlen, megalázó magatartást folytattak. (Sz. Z. r. főhadnagy és társa). V. A.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

gyógykezelés alatt áll, a hetekben kapta a második infarktuszát, amely tény a panaszos a rendőrök tudomására hozta. Ennek ellenére a rendőrök jogtalanul kihallgatásra kötelezték.

Illegálisan lefoglalták leánya, B. H. laptopját a lakásban, a panaszos tiltakozása ellenére. A készülék nincs összefüggésben az ügyel. A panaszos szerint a nyomozó szervek súlyosan megsértették az emberi jogaiban, megalázták. A rendőrök úgy kezelték, mint egy bűnözőt, noha vétlen a büntetőügyben. Megmotozták, a személyes leveleit elolvasták. A bizalmas, személyes telefonszámait elvitték.

A rendőrségen panasszal akart élni a házkutatás ellen, de ott azt mondták neki, hogy ők nem illetékesek.

2) A 2011. augusztus 20-án kelt panaszkiegészítésben a panaszos előadta, hogy a házkutatási határozat – amit mellékel is – címzése hiányos, és a rendőrök a határozat alapján a gyanúsított ideiglenes lakcímén is végeztek házkutatást. A panaszos gyanítja, hogy veje, V. A. ellen koholt vádak alapján kezdtek nyomozást. Sz. Z. r. főhadnagy és társa 2011. május 24-én 8 és 9 óra között végzett nála házkutatást, minősíthetetlen botrányos magatartással.

V. A. nem tudott a kihallgatásán megjelenni egészségügyi állapota miatt, amit a panaszos jelzett a nyomozó hatóság felé, erre másnap megjelentek és „megvadult dúvadként” behatoltak az ingatlanába. Prejudikáltak, folyamatosan azt mondták, hogy bilincsbe verve elviszik, „majd a rabkórházban vallani fog”. Mindeközben a rendőrök kezében bilincs volt. A panaszost és rokonait trágár szavakkal illették, amiket a panaszos idézni nem tud, mert „ezek a kifejezések hiányoznak a szótárából”. A rendőrök igyekeztek a panaszost a szomszédok előtt diszkreditálni. A panaszost többször megfenyegették, hogy ha hazudozik, akkor feljelentik a nyomozás akadályozása miatt. A panaszos másnap, 25-én elkísérte P. Városba V. A.-t, hogy kihallgassák. A panaszos előadta, hogy ő egy 73 éves, felsőfokú végzettségű, büntetlen előéletű állampolgár, ennek ellenére megmotozták a rendőrök, a személyes irataiba betekintették, a telefonos feljegyzéseit elvitték. Megkérdezték tőle a rendőrök, hogy vallásos-e. A panaszos szerint ehhez semmi közük a rendőröknek. A panaszos ellen is végeztek nyomozást, pedig a panaszos „obligón kívüli”. Kigúnyolták, hivatalos iratait elolvasták, pénzügyi adatait („ad acta”) számon kérték. Az ideiglenes lakásról leánya, B. H. laptopját elvitték, amit azóta sem adtak vissza. A panaszos szerint alapos a gyanú, hogy ha valaki ilyen brutálisan viselkedik, akkor az a feladata ellátására alkalmatlan. A panaszos kéri maga és rokonai erkölcsi reparálását, a megfelelő felelősségre vonással. Május 26-án a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) Kerületi Rendőrkapitányságon megjelent V. A.-val, az ügyeletes tiszt a feljelentésüket elhárította és közölte, hogy írják le a panaszukat. A rendőrség megítélése a panaszos részéről egyértelműen „negatív”, ezért panasszal nem élt.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

3) A panaszos csatolta a házkutatás, lefoglalás elrendeléséről szóló 2011. május 23. napján kelt határozatot, ami szerint V.A. ellen a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 318. § (1) bekezdésbe ütköző, a (6) bekezdés szerint minősülő üzletszerűen jelentős értékre elkövetett csalás büntette és más bűncselekmény miatt folyamatban lévő büntetőügyben elrendelt házkutatást a Budapest, H. u. 180 sz. alatt található lakásban és az ahhoz tartozó bekerített helyen – az ott található járművek átkutatásával,

illetőleg az ott található számítástechnikai rendszer, vagy az ilyen rendszer útján rögzített adatokat tartalmazó adathordozó átvizsgálásával együtt – kell végrehajtani.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból csupán a panaszbeadvány szempontjából releváns iratokat ismerteti a Testület részletesen, ezekből az alábbiak állapíthatók meg.

1) A házkutatást fogatosító két r. főhadnagy (Sz. Z. és P. Zs.) 2011. július 1-jén kelt jelentésükben előadták, hogy a rendőrség nyomozást rendelt el a S. Kft. nevében eljáró H. B. ügyvéd feljelentése alapján ismeretlen tettes ellen. 2010. szeptembertől a S. Kft. értékesítői munkakörben alkalmazta V. A.-t. A belső ellenőrzés során derült ki, hogy a S. Kft. felé V. A. által benyújtott számlák hamisak voltak. Az összesen 4.270.691,- Ft értékű árut V. A. – feltehetőleg jogtalan anyagi haszonszerzés céljából – ismeretlen helyre értékesítette.

A feljelentés alapján közölt tényállás szerint V. A. cselekménye alkalmas 1 rendbeli, folytatólagosan és üzletszerűen elkövetett, a Büntető törvénykönyvről szóló 1978.évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 318. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő jelentős kárt okozó csalás büntette, továbbá 32 rendbeli, a Btk. 276. § (1) bekezdésébe ütköző, és aszerint minősülő magánokirat hamisítás vétség, valamint 1 rendbeli a Btk. 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő üzletszerűen kisebb értékre elkövetett sikkasztás büntette elkövetésének megállapítására.

A nyomozás során a lakcímnnyilvántartó adatait ellenőrizték. Ennek során megállapították, hogy V. A. egyetlen bejelentett lakcímmel rendelkezik, ami a mai napig így van. Az érvényes lakcíme 2008. szeptember 12.-től a Budapest, H. u. 180. 6. emelet 25. ajtó alatti lakás. Ezt követően ellenőrizték azt is, hogy a lakásba ki van még V. A.-n kívül bejelentve. 2008. szeptember 12.-től kezdődően ebbe a lakásba van bejelentkezve V. A. leánya (V.V.) , V. A. apósa (a panaszos), B. G. A, V. A. élettársa (B.H., a panaszos leánya).

A bejelentett személyek közül egyik személy sem rendelkezik bejelentett tartózkodási hellyel. Okszerű volt tehát a következtetés, hogy a család a fenti címen együtt lakik. A NETZSARU nyilvántartó adatbázisában ellenőrizték a V. A.-ról összegyűjtött információkat. Ez alapján megállapították, hogy több hatóság is folytatott, illetve jelenben is folytat eljárást nevezett ellen hasonló tényállás alapján. A tényállások jelen büntetőeljárás alapját képező feljelentéshez nagyon hasonlóak, de az ügyek irataiba nem voltak a r. főhadnagyk jogosultak betekinteni. A BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon dolgozó M. K. E. r. őrnagy vizsgálóval felvették a kapcsolatot telefonon, aki arról tájékoztatta őket, hogy ő V. A.-t eredményesen tudta idézni a lakcíméről.

A P. Városi Ügyészség vezetőjét a nyomozás állásáról, és a megállapított tényállásról tájékoztatták, egyben állásfoglalást kérték arra vonatkozóan, hogy indokolt-e V. A. őrizetbe vételének elrendelése, és előzetes letartóztatásának indítványozása. A vezető ügyész állásfoglalása alapján a kényszerintézkedés nem indokolt, ugyanakkor utasította a nyomozó hatóságot a gyanúsítható személy mielőbbi gyanúsítottkénti eljárás alá vonására. Ezt követően a r. főhadnagyk a nyilvántartóból megállapították V.A. telefonszámát.

Tekintettel az ügy bonyolultságára, az ügy előadója célszerűnek látta azt, ha a nyomozati cselekményt személyesen végzi el, nem megkeresés útján. Figyelembe vette azonban azt, hogy a V.A. Budapestről kénytelen megjelenni, ezért időpont egyeztetés céljából telefonon felhívta. A beszélgetés során az előadó lehetőséget biztosított arra, hogy a kihallgatás V. A. terhelt által meghatározott, neki megfelelő időpontban történjen meg. V. A. személyesen kérte, hogy a kihallgatás 2011. május 11-i határnapon kerüljön végrehajtásra. Ekkor semmilyen betegsége nem hivatkozott. 2011. május 11-én a megbeszélte időpontban nem jelent meg, magát semmilyen indokkal nem mentette ki. Ekkor az előadó ismét felvette vele a kapcsolatot. V.A. ez alkalommal egy váratlan szívinfarktusra, illetve magas vércukorszintre hivatkozott. A beszélgetés tartalmáról rendőri jelentés készült. V. A. arra hivatkozva, hogy folyamatosan vizsgálatokon kell részt vennie, kérte, hogy a kihallgatást tegyék át 2011. május 23-ra, mert akkor bizonyosan megjelenik. Mivel az előadó már nem bízott benne, szabályszerű írásos idézést küldött a határnapra, melyet a panaszos vett át. A megbeszélte határnapon V. A. ismét nem jelent meg. Egy ismeretlen személy hívta a rendőrséget telefonon, és közölte, hogy V. A. azt üzeni, hogy betegség miatt nem tud megjelenni. A telefonáló nem mutatkozott be, annyit mondott, hogy egy rokon. Egyébként udvarias hangon beszélt. Az ismeretlen telefonálót felszólították, hogy közölje V. A.-val, hogy küldjön orvosi igazolást, ellenkező esetben igazolási kérelmét nem áll módjukban elfogadni. V. A. betegségének valóságtartalmát az előadó szükségesnek látta leellenőrizni. Ezért előbb telefonon, majd faxon keresztül tájékoztatást kértek az adatvédelmi felelőstől az OEP Jogi Főosztályán arról, hogy V. A. milyen egészségügyi szolgáltatásokat vett igénybe. A választ azonnalra ígérték, azonban az a nap folyamán nem érkezett meg.

Az ügy előadója közvetlen előjáróit tájékoztatva úgy döntött, hogy mivel V. A. nem hajlandó megjelenni P. városban, a kihallgatást Budapesten fogja elvégezni, természetesen amennyiben a kihallgatandó személy egészségi állapota ezt lehetővé teszi. A beszerzett információk alapján felmerült annak veszélye, hogy V. A. megkísérli kivonni magát az ellene folyamatban lévő eljárások alól. A bűncselekmény elkövetési magatartása alapján ugyanakkor feltételezhető volt, hogy V. A. házkutatása eredményeképpen a bűncselekmény bizonyítási eszközei is felkutathatóak (hamis okiratok, pecsétnyomó, számítástechnikai eszköz, melyen a hamis számlák készültek, esetleg olyan okiratok, melyek további hasonló módszerrel elkövetett bűncselekmények felderítéséhez vezetnek). Fentiek alapján a bűnügyi osztályvezető a Be. 149.§ (2) bekezdés a) és c) pontja alapján elrendelte V. A. lakcímén a házkutatást. A házkutatás ellen a P. Városi Ügyészségen a házkutatást szenvedő később panaszt nyújtott be. A panaszt az ügyészség elutasította.

Az intézkedést két fő hivatásos állományú rendőrtiszt hajtotta végre: P. Zs. r. főhadnagy, nyomozó alosztályvezető és Sz. Z. r. főhadnagy, nyomozó, az ügy előadója. A panaszolt házkutatásról rendőri jelentés készült, amit az alábbiakkal egészítenek ki: a házkutatás kezdete 2011. május 24. 7 óra 30 perc. A lépcsőházba egy ismeretlen személy engedte be őket, így nem volt szükség a kaputelefon használatára. Kopogásukra a panaszos nyitott ajtót, aki éppen kutyájával sétálni indult. Udvarias, hivatalos hangnemben megszólították. A lakcímnnyilvántartóból kinyomtatott fénykép alapján határozottan felismerték. Az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján mindketten rendőrigazolványukat felmutatták, nevüket, szolgálati helyük megjelölésével érthetően közölték. Az intézkedés során rejtetten szolgálati PA63 típusú szolgálati fegyvert, könnyfakasztó spray-t viseltek. A kényszerítő eszközöket zakó takarta. Az előadónál diplomata táska volt, benne bűnügyi állománynál rendszeresített vezetősíj és bilincs. A panaszos az intézkedés során látszólag együttműködő volt. Semmilyen kényszerítő eszköz használatára nem került sor, mivel egyáltalán nem volt indokolt. A beszélgetés kezdetén közölte, hogy ismeri a Sz. Z. r. főhadnagy nevét, mivel ő

volt az, aki telefonált megelőző napon V. A. megbízásából. A panaszosnak tehát semmiféle kétsége nem volt afelől, hogy vele szemben hivatásos rendőrök hivatalos eljárásban lépnek fel. A konyhában a panaszos hellyel kínálta a rendőröket, akik közölték a jövetelük célját, és kihirdették a házkutatási határozatot, melyet a panaszos tudomásul vett. Semmiféle konfliktusra, szóváltásra nem került sor. A panaszos közölte, hogy a család ott lakik a lakásban, pár perce mentek el otthonról; a kislány iskolába, lánya dolgozni, V.A. pedig a X. kerületi kórházba.

Az intézkedő rendőrök a házkutatással kapcsolatban kioktatták arra vonatkozóan is, hogy hatósági tanút kérhet az eljárási cselekményhez. Ezen jogával a panaszos nem kívánt élni. Természetesen ruházatátvizsgálásra és motozásra sem került sor. A panaszossal közölték, hogy a házkutatást V. A. jelenléte nélkül is megtartják. A panaszos ezt is tudomásul vette, és közölte, hogy mindenben együttműködik velük.

A házkutatás kiterjedt a két szobás lakás mindkét szobájára, konyhára, fürdőszobára. Ennek során maximális körültekintéssel, és a legkisebb érdeksérelemmel jártak el. Rendetlenséget nem hagytak maguk után, személyes tárgyakat nem érintettek. A talált iratokba természetesen beleolvastak, hiszen másképp nem is tudták volna eldönteni, hogy az ügy szempontjából releváns vagy nem. A házkutatás során egyértelműen megállapítást nyert, hogy a lakást egyetlen személy lakja. (egyetlen fogkefe, borotva, ág, női ruhák és használati tárgyak teljes hiánya, stb.) Ezt szóvá is tették a rendőrök, a panaszos ekkor is kitartott amellett, hogy a családtagjai nemrég mentek el. Megkérdezték a panaszostól, hogy milyen más laccímen lakik V. A. és családja. Erre azt közölte, hogy nem tudja. Tekintettel arra, hogy közvetlen hozzátartozónak tekinthető, a rendőrök elfogadták, hogy nem közli a család laccímét.

A házkutatás során egy grafológiai szakvélemény került elő, melyen a Budapest, K. utca 18. szám volt B. H. (a panaszos lánya, V.A. élettársa) laccímeként feltüntetve. A címet feljegyezték, de az irat lefoglalása nem volt indokolt.

A kutatás során találtak egy papírdarabot, amelyen V. A. és B. H. telefonszáma volt feljegyezve, kézirással. Ezt a papírlapot egy óvatlan pillanatban a panaszos eltette. Ezt a rendőrök észlelték, és határozottan felszólították, hogy adja elő a zsebéből. Előbb kijelentette, hogy nem tett el semmit, majd második felszólításra a papírt átadta. A rendőrök megnyugtatták, hogy V. A. személyi szabadságát nem fogják elvonni, csupán kihallgatják, majd azt követően szabadon távozhat.

A panaszos tájékoztatást kért az ügyről, de az adatok kiszolgáltatását a rendőrök hivatali titoktartásukra hivatkozással visszautasították, közölték a panaszossal, hogy V. A. felnőttkorú, döntson ő arról, hogy apósának mennyit árul el az ügyről. Röviden közölték a bűncselekményt, illetve az az ismertetett házkutatási határozaton is szerepelt. A megtalált feljegyzésen szereplő telefonszámokat hívták, de egyik sem jelentkezett.

A házkutatás során folyamatosan beszélgettek a panaszossal. Elmesélte magáról, hogy nyugdíjas mérnök. Kérték, hogy folyamatosan maradjon a rendőrökkel, hogy ellenőrizze a házkutatás menetét. Arra is megkérték, hogy amennyiben készpénz, érték van a lakásban, azt vegye magához, nehogy később azt állítsa, hogy valamit jogosulatlanul elvettek. Látható volt, hogy a panaszos valótlanságot állított, mikor azt állította, hogy a család ott lakik. Ez azonban a rendőrök szerint érthető, hiszen közvetlen hozzátartozóit védte. Ennek ellenére intelligensen

viselkedett nem volt szükség még arra sem, hogy a rendőrök a hangjukat felemeljék. A hangnem végig határozott, hivatalos, ám tisztelettudó volt részükről. Bilincsről nem esett szó a beszélgetés során, de azt a panaszos láthatta a táskában, hiszen azt a határozat elővétele, jegyzőkönyv készítése céljából kinyitotta a r. főhadnagy. A házkutatás során lefoglalás nem történt. A panaszos azt nyilatkozta, hogy a nyomozati cselekmény ténye és módja ellen nem él panasszal. A határozat és a jegyzőkönyv egy példányát átvette.

A házkutatást követően nyomozati érdekből nem volt idő Pápara utazni, és olyan új házkutatási határozatot készíteni, amelyen a K. utcai lakcím szerepel. Ezért a megállapított lakcímre határozat hiányában, a Be. 177. § (1) bekezdésében foglaltak alapján halaszthatatlan nyomozati cselekményre hivatkozással mentek az intézkedő rendőrök.

A jogellenes házkutatás elkerülése érdekében a nyomozati cselekményt megelőzően megjelentek az Újhegyi Lakásfenntartó Szövetkezetben, ahol az Rtv. 32. § alapján felvilágosítást kértek arra vonatkozóan, hogy a megállapított lakcímen pontosan kik, és mióta laknak. Csupán azt követően döntöttek a házkutatás halaszthatatlan nyomozati cselekményként történő végrehajtásáról, miután egyértelműen megállapították, hogy a lakásban valóban V. A. lakik. A lakásba első próbálkozásakor nem sikerült bejutni, de közben telefonon elérték V. A-t, aki közölte, hogy élettársát, B. H.-t értesíti. A hölgy haza is érkezett, így a házkutatást végre tudták hajtani. A házkutatást és lefoglalást halaszthatatlan nyomozati cselekményként hajtották végre, határozatot utólag hoztak. (A határozatot V. A. részére május 25-én kipostázták, ez a NEO rendszerből visszaigazolható.)

A házkutatás ebben az esetben is konfliktusmentes volt. B. H. részére bemutatkoztak, igazolványukat felmutatták. Az eljárási cselekmény céljáról és módjáról tájékoztatták. Hatósági tanút nem kért. Együttműködő és udvarias volt. A házkutatás során két laptop került elő. Egyik kis méretű, kb. 20 cm hosszú, kis teljesítményű, amiről B. H. úgy nyilatkozott, hogy az a saját gépe. Ezt nem foglalták le. A másik laptop egy normál méretű, töltővel, és táskával rendelkező nagyobb teljesítményű gép volt, amelyről B. H. elmondta, hogy az V. A. tulajdona. Ezt a laptopot lefoglalták a rendőrök, mivel a helyszínen sem idejük, sem szakértelmük nem volt a számítógép tartalmának átvizsgálásához. Ezen kívül pedig a feljelentés olyan adatokat tartalmazott, melyek arra engedtek következtetni, hogy V. A. elsikkasztotta a rábizott munkaeszközöket, tehát ellenőrizni kellett a számítógép tulajdonjogát is, amelyet a helyszínen B. H. nem tudott igazolni.

V. A. gyanúsítottkénti kihallgatásán is elismerte, hogy a laptop az ő tulajdona, állítása szerint azt a Vaterán keresztül vásárolta. A laptop lefoglalását megpanaszolta, és a r. főhadnagy emlékezete szerint ott is azt közölte, hogy a gép az ő tulajdonát képezi.

Illetékesség kapcsán az alábbiakat adta elő a r. főhadnagy: A feljelentés egyetlen szóval sem tartalmazta, hogy V. A. önállóan végezte a munkáját a cég budapesti bérelt telephelyén. Erre vonatkozó első adat V. A. gyanúsított kihallgatásán hangzott el. A terhelt által előadottakat haladéktalanul visszaellenőrizték. Ennek során megállapították, hogy terhelt igazat állított, mikor azt közölte, hogy a Kft. egy budapesti raktárt bérelt. A hamis számlákat ott adta le, így a tévedésbe ejtés valóban Budapest kerületében történt. A nyomozás iratait, ezért illetékesség hiánya miatt áttették a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra.

Az átírat alapján a panaszos sérelmezte, hogy V. A.-t szívbetege, és infarktusa ellenére kihallgatásra kötelezték. A r. főhadnagy szerint a V. A.-nak több alkalma is volt arra, hogy bizonyítsa betegségét. Határozottan kérte, hogy küldjön postai úton orvosi igazolást. Ezt nem tette meg, ehelyett egy illetékességi kérelmet küldött, melyet csupán a kihallgatását követően kaptak kézhez. A betegsége sem a házkutatást megelőzően, sem a házkutatáson nem igazolta. Semmilyen orvosi igazolást nem mutatott be. Azon állítása is hazugságnak bizonyult, miszerint a diabetikai osztályon tartózkodott a házkutatások napján. Éppen állítólagos betegségét tiszteletben tartva kísérelték meg a kihallgatást a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon végrehajtani. A kihallgatás nem a rendőrök hibájából hiúsult meg. V. A. telefonon keresztül a János Kórházba hívta a rendőröket, de mire oda értek, a készüléke már nem volt elérhető, és később a rendőrök megállapították, hogy aznap nem is járt az intézményben. Amennyiben ígéretét megtartva a megbeszélt helyen találkoztak volna, V. A.-nak alkalma lett volna igazolást bemutatni. Telefonon azt is közölték vele, hogy nem veszik őrizetbe, csupán ki szeretnék hallgatni. Az a tény, hogy a kihallgatás budapesti foganatosítása céljából 400 km-t megtettek, a r. főhadnagy szerint bizonyítja jóindulatukat, és azt, hogy elfogadták a betegségre történő szóbeli hivatkozást.

A r. főhadnagy határozott álláspontja, hogy intézkedésük során a Magyar Köztársaság törvényeit teljes mértékben betartva, az eljárás alá vont személyek irányában maximális empátiát tanúsítva jártak el. Sem B. H.-t, sem a panaszost nem sértették meg emberi mivoltukban. Az ilyen jellegű magatartást maguk is elítélik. Mindkét személy együttműködött a hatóságokkal, nem is lett volna tehát indokolt még egy hangos szó sem velük szemben.

Mindkét intézkedő rendőr megfelelő szakmai rutinnal és felkészültséggel rendelkezik. Az intézkedésüknek akár a törvény által rájuk ruházott törvényes erőszak alkalmazásával is érvényt szereztek volna, amennyiben ellenállásba ütköznek. Erre azonban nem volt szükség, így a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 15. § (1), és (2) bekezdésében foglalt arányossági követelmények figyelembe vételével intézkedtek. Intézkedésüket teljes határozottsággal, az igazságszolgáltatásba vetett bizalmukkal felvértezve, a törvények betartásával jogszerűen és szakszerűen hajtották végre. Hatáskörüket nem lépték túl, és csupán annyi minimális érdeksérelmet okoztak, amennyi az intézkedés eredményes lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges volt.

A jelentéshez csatolták a fentebb ismertetett lakcím-lekérdezéseket.

2) A házkutatásról szóló 2011. május 24-én kelt jegyzőkönyv rögzíti, hogy a Budapest, H. u. 180 sz. alatt házkutatásra került sor. Ennek során jelen van a panaszos. A házkutatás kezdete 7 óra 30 perc. A hatóság tagja felszólította az érintett személyt, hogy a keresett dolgot adja elő, aminek nem tett eleget. A házkutatás eredményre nem vezetett, lefoglalás nem történt. A jegyzőkönyv lezárva 8 órakor.

3) A házkutatás elrendeléséről szóló 2011. május 25-én kelt határozat rögzíti, hogy V. A. ellen a Btk. 318. § (1) bekezdésbe ütköző, a (6) bekezdés szerint minősülő) üzletszerűen jelentős értékre elkövetett csalás bűntett és más bűncselekmény miatt folyamatban lévő büntetőügyben elrendelt házkutatást a Budapest, K. u. 18. sz. 9. em. 40. sz. alatt található lakásban és az ahhoz tartozó bekerített helyen – az ott található járművek átkutatásával, illetőleg az ott található számítástechnikai rendszer, vagy az ilyen rendszer útján rögzített adatokat tartalmazó adathordozó átvizsgálásával együtt – kell végrehajtani.

Az indokolás rögzíti, hogy V. A. bejelentett lakcímén 2011. május 24-én házkutatást tartottak. Megállapították, hogy V. A. nem a bejelentett lakcímén tartózkodik életvitelszerűen, hanem a Budapest, K. u. 18. 9. em. 40. sz. alatt lakik. A határozat elkészítésére nem volt lehetőség, nyomozati érdekből a házkutatást, és a lefoglalást a Be. 177. § alapján halaszthatatlan nyomozati cselekményként hajtották végre. A házkutatásról a fentiek alapján utólag határoztak.

4) Az intézkedő rendőrök 2011. május 25-én kelt jelentésükben előadták, hogy V. A.-t gyanúsítottként második alkalommal 2011. május 23-án 10 órára idézték. Ezt az időpontot személyesen V. A. kérte, mivel elmondása szerint ezen a napon szabad, semmilyen vizsgálatra nincs előjegyezve. A nyomozati cselekményen ismét nem jelent meg. Egy ismeretlen személy telefonon hívta a rendőrséget, és közölte, hogy V. A. megbízásából jár el, elmondta, hogy későn kapta meg az idézést, továbbá ismét orvosi vizsgálaton kellett részt vennie, ezért a kihallgatáson nem tud megjelenni. A telefonáló nem mutatkozott be. (Később kiderült, hogy a panaszos, V. A. apósa telefonált) Kérték, hogy V.A. még a nap folyamán vegye fel a kapcsolatot velük egy újabb időpont egyeztetése céljából. Mivel ez nem történt meg, a nyomozati határidő elhúzódásának elkerülése céljából a kihallgatást a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon tervezték végrehajtani. 2011. május 24-én 7 óra 10 perckor Sz. Z. és P. Zs r. főhadnagy megjelent a panaszos és V.A. bejelentett lakcímén. A lakcímnnyilvántartó adatai szerint ez V. A. bejelentett lakcíme 2008. szeptember 12-e óta. A fenti címen adatgyűjtést végeztek. Ennek keretében meghallgatták a közvetlen szomszédot, L. I.-t, aki elmondta, hogy a lakásban hosszú ideje csupán egyetlen idősebb úr lakik. V. A.-t nem is ismeri. Sem ő, sem pedig a családja nem lakik ott, ez biztos.

A lakásba 5 személy van hivatalosan bejelentve: V.A., V.A leánya (V.V.) , V.A. apósa (a panaszos), B. G. A; V.A élettársa (B.H., a panaszos leánya).

Kopogásukra a panaszos nyitott ajtót. Rendkívül zavartan viselkedett. Elmondta, hogy a család éppen most ment el otthonról, a lánya dolgozni, unokája iskolába, V.A. pedig a kórházba kivizsgálásra. A konyha és az előszoba látványa kétségessé tette a rendőrök számára, hogy ott valóban több személy lakna, ezért többször is rákérdeztek, hogy biztos itt laknak-e a bejelentett személyek. A panaszos kitarzott emellett. A rendőrök közölték, hogy a házkutatási határozat alapján házkutatást fognak tartani. A lakás két szobából áll, ezek átkutatása teljesen nyilvánvalóvá tette, hogy a panaszos egyedül lakja a lakást. A panaszos tárgyain kívül semmilyen más használati tárgy, cipő, ágynemű, ruha, fogkefe, edény stb. nem volt. A panaszos ekkor is kitarzott emellett, hogy a család itt lakik. Kérdezték, hogy más tartózkodási helyet meg tud-e nevezni, mire tagadó választ adott. Kérték, hogy adja meg lányának, vagy vejének a telefonszámát. A panaszos - elmondása szerint - ezeket nem tudja. A házkutatás során egyik szekrényben találtak a rendőrök egy grafológiai szakértői véleményt, amelyen szerepelt a Budapest, K. u. 18. 9. em. 40 szám alatti lakcím. A házkutatást követően a rendőrök megjelentek a címen, ahol senki nem nyitott ajtót. Adatgyűjtés céljából felkeresték a Budapest, K. u. 12. szám alatt működő Újhegyi Lakásfenntartó Szövetkezetet. Az ügyvezető elmondta, hogy a lakásban valóban V. A. és családja lakik. A rendőrök megkapták V. A. telefonszámát, de V. A. a telefont nem vette fel. A kapitányság számáról is hívták, ekkor V. A. elmondta, hogy a János Kórházban tartózkodik, a diabetikai osztályon van, és ott megvárja a rendőröket. Felhívták a figyelmét, hogy maradjon elérhető. Időközben megérkezett a lakáshoz V. A. élettársa (B.H.), így a házkutatást meg tudták tartani. A házkutatás után a rendőrök elmentek a kórházba, de ekkorra V. A. már nem volt telefonon elérhető, a készülék ki volt kapcsolva. A kórház beléptető

biztonsági szolgálatának bemutatták a fényképét, akik közölték, hogy a képen látható férfi nem járt az intézményben. A diabetikai osztályon meghallgatták H. B. ápolót, aki kartonozó feladatokat látott el. Elmondta, hogy az osztályon több mint százan voltak, mindenkinek rögzítette a nevét, de V. A. nevű beteg nem járt aznap ott. A fényképet megtekintve közölte, hogy az illetőt soha nem is látta. Így a rendőrök V. A. előállítását, és gyanúsított kihallgatását nem tudták elvégezni.

III.

A vizsgált rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény az 54. § (1) bekezdésben foglalt emberi méltósághoz való jogát.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy hatásköri szabályai a sérelmezett események vizsgálatát mennyiben teszik lehetővé.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, mely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.)

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni.” Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálására – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92-93/B. §-a az irányadó, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.”

Mindezek alapján megállapítható a Testület hatásköre a panaszbeadvány azon részének vizsgálatára, amiben a panaszos a házkutatás során tanúsított magatartást kifogásolta, míg a házkutatás elrendelésének, illetve annak keretében foganatosított motozás és lefoglalás jogszerűségének felülvizsgálatára a Testületnek nincs hatásköre.

Szintén nincs hatásköre a Testületnek a panasz azon részére, amelyben a panaszos azt kifogásolta, hogy amikor panaszt kívánt előterjeszteni a rendőrségen a házkutatás ellen, akkor ott azt mondták neki, hogy írja le a panaszát, mert ebben a kérdésben nem a rendőrség az illetékes. A házkutatás elrendelő határozat ellen a Be. 195. § (1) bekezdése alapján a kézhezvételtől számított 8 napon belül lehet előterjeszteni panaszt. A panasz elbírálása az ügyészség hatáskörébe tartozik, így a panaszos az ügységhez címzett panaszában élhet jogorvoslati jogával.

2) A panaszbeadvány rendőri hangnemre vonatkozó részével kapcsolatban az alábbiakat állapította meg a Testület.

A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök a házkutatás során megalázó módon bántak vele, a panaszost és rokonait trágár kifejezésekkel illették, igyekeztek a panaszost a szomszédjai előtt diszkreditálni.

A rendőri jelentések ezzel szemben azt rögzítik, hogy az intézkedő rendőrök a panaszossal az eljárás során végig udvarias, hivatalos hangnemben beszéltek. Mivel a panaszos végig együttműködött, bár láthatóan és érthetően a családját védte, még a hangjuk megemlése se volt indokolt. Az intézkedés kezdetén felmutatták a rendőrigazolványukat, bemutatkoztak, közölték a szolgálati helyüket. Közölték a jövetelük célját és kihirdették a határozatot, amit a panaszos tudomásul vett.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök előadásai oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ban rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

IV.

A Testület hatáskör hiányában nem tudta vizsgálni a házkutatás és az annak keretében fogatosított lefoglalás, és motozás jogszerűségét érintő kifogásokat. A Testület rendőri hangnem miatt előterjesztett panasz kapcsán az ellentmondó bizonyítékok miatt nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét. Mindezek miatt a Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. október 19.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET